

DON GIOVANNI.

Opera I 2 akter af Mozart Salzburg 2021.

Varighed 170 minutter ex. pause.

“Hvem jeg er, ved du aldrig” For instruktøren Romeo Castellucci, betyder det at nærme sig *Don Giovanni*, at træde op mod tvetydigheden og kompleksiteten såvel som den indre uligevægt, og Mozart gennemsyrrer hovedpersonen i sin opera med “vitalitet og ødelæggelse”. I denne væsentlige ambivalens ser Castellucci en af fascinationerne ved figuren Don Giovanni. Helt bundet i øjeblikket, er Don Giovannis livskraft legemliggjort med symbolsk graviditet i den næsten maniske Champagne Arie: 'Fin ch'han dal vino' (så længe de har vin). Dette danner den intense optakt til en fest, der vil være åben for alle og hvis sande formål for Don Giovanni er ganske åbenlyst: Leporello, hans mandlige og antitetiske alter ego, vil efterfølgende være i stand til at tilføje yderligere ti navne til den lange liste over Giovannis kvindelige erobringer.

Den nye iscenesættelse af Mozarts *Don Giovanni* i Grosses Festspielhaus i Salzburg bliver dirigeret af Teodor Currentzis og instrueret af Romeo Castellucci. Medvirkende inkluderer Davide Luciano i titelrollen, den vidunderlige Nadezhda Pavlova som Donna Anna, Federica Lombardi som Donna Elvira, Anna Lucia Richter som Zerlina, Vito Priante som Leporello og Michael Spyres som Don Ottavio.

Hvad kan mere siges om Don Giovanni? Leporello giver et glimt i sin listearie, nemlig at Don Giovanni har interesseret sig for alle kategorier af kvinder, men de uskyldige har haft hans største interesse. Han er fræk, men stolt og modig, og hans hybris tager overhånd i scenen med stengæsten på kirkegården, man kan ikke andet end beundre hans mod, da han inviterer til middag. Opgøret mellem stengæsten og Don Giovanni er noget af det mest voldelige og rystende i hele operalitteraturen. *Don Giovanni* er sandelig et værk, man aldrig kommer til bunds i. *Don Giovanni* er nummer ti på listen over de mest opførte operaer 2021-2022.

Den oprindelige handling

1 akt - Scene 1.

Leporello, Don Giovannis tjener, venter på sin herre, som er kommet ind i kommandantens hus med den hensigt at forføre dennes datter, Donna Anna. Don Giovanni dukker op, forfulgt af den unge dame. Donna Anna, der er forlovet med Don Ottavio, har formået at slå forsøget af sin angriber tilbage og forsøger nu at opdage dennes identitet. Tilkaldt af sin datters råb, kommer kommandanten tilstede, men bliver dødeligt såret af Don Giovanni. Leporello og hans herre undslipper. Da Donna Anna, der er gået for at søge hjælp, vender tilbage ledsaget af sin forlovede og flere tjenere, finder hun sin far død. Donna Anna presser Don Ottavio til at sværge hævn over sin fars morder.

Scene 2.

Don Giovanni og Leporello, som er på jagt efter friske eventyr, kommer på tværs af Donna Elvira, som er blevet forført og forladt af Don Giovanni og har søgt efter ham for at få sin hævn. Så snart Giovanni genkender Elvira som en af sine tidligere amours, går han og overlader til Leporello at forklare damen årsagen til, at han forlod hende så pludselig. Tjeneren fremviser derefter en lang liste over sin mesters erobringer. Donna Elvira bliver fast besluttet på at straffe sin forræderiske elsker. Zerlina og Masetto, med en gruppe bønder, fejrer deres kommende ægteskab.

Don Giovanni komme ind med Leporello, han inviterer alle til sit landsted og forpligter sig personligt til at eskortere Zerlina derhen. Masetto ledes væk ved et påskud af Leporello, men har klart forstået situationen og er ivrig efter at få afklaring af hvad der sker. Ladet alene med pigen forsøger Don Giovanni at forføre hende med galante løfter. Men Donna Elviras uventede ankomst, der fordømmer sin forræder og tager Zerlina væk, forhindrer ham i at gennemføre sine hensigter. Imens ankommer Donna Anna og Don Ottavio, der ikke genkender Don Giovanni som kommandantens morder, de søger hans hjælp til at straffe synderen. Da Donna Elvira dukker op igen og rapporterer sin utro elskers misgerninger, forsvinder Don Giovanni.

Men Donna Anna har genkendt sin forfører og den mand, der dræbte hendes far. Hun opfordrer Don Ottavio til at hævne faderens død uden tøven. Don Ottavio lover selv at udføre sit elskedes ønske. I mellemtiden dirigerer Don Giovanni forberedelserne til festlighederne, hvor han håber at forføre den attraktive unge Zerlina.

Scene 3.

Masetto anklager Zerlina for utroskab, men hans brud beroliger ham med, at hendes dyd ikke er blevet fornærmet af den amourøse adelsmand. Masetto gemmer sig i en alkove, da Don Giovanni ankommer, og udsponerer dennes kurmageri til Zerlina. Men libertineren, der har bemærket brudgommens tilstedeværelse, inviterer straks ham og Zerlina til bordet. Tre maskerede figurer - Don Ottavio, Donna Anna og Donna Elvira, er nu på jagt efter Don Giovanni, som ikke genkender dem, og inviterer dem til festen.

Scene 4.

Under festlighederne forsøger Don Giovanni at forføre Zerlina, men hans plan bliver imødegået af Donna Anna, Don Ottavio og Donna Elvira. Efter forgæves at have forsøgt at lægge skylden på Leporello og truet alle, forsvinder Don Giovanni.

2 akt - Scene 1.

Leporello har belavet sig på at forlade sin herres tjeneste, men Don Giovanni overbeviser ham om at blive og endda at bytte kostumer, så han kan forføre Donna Elviras pige. Da Elvira viser sig ved vinduet, erklærer Don Giovanni, skjult bag Leporello, nu sin kærlighed til hende. I tillid til hans ord går Elvira med den tjener, som hun har forvekslet med sin tidligere beundrer. Don Giovanni er nu fri til at synge en serenade til Donna Elviras pige, men Masettos pludselige ankomst, ledsaget af væbnede bønder, der er fast besluttede på at dræbe forføreren, tvinger ham til også at opgive denne erobring. Da Don Giovanni har byttet klæder med Leporello, spørger Masetto ham om nyheder om sin herre. Men adelsmanden, der udnytter sin forklædning, formår at slippe fra bønderne og er alene med Masetto, som han slår. Zerlina kommer sin forlovede til hjælp og håner ham for hans jalousi, men overbeviser ham om sin kærlighed.

Scene 2.

Donna Anna og Don Ottavio samt Zerlina og Masetto har opdaget Leporellos forklædning og tricket mod Donna Elvira. Tjeneren undslipper straffen. Don Ottavio, der nu er helt sikker på Don Giovanni's skyld, beslutter at udnytte mulighederne for at hævne de forbrydelser, skurken har begået, mens Donna Elvira ikke kan skjule sin medlidenhed med skurken.

Scene 3.

Don Giovanni møder Leporello og fortæller ham om endnu en ubehagelig ting, han har gjort. Som svar på uklare trusler, udtalt af statuen af kommandanten, der er begravet der, inviterer Don Giovanni ham til aftensmad på sit palads.

Scene 4.

Ottavio bekræfter over for Donna Anna, at Don Giovanni snart skal straffes ved lov, og spørger hende, om hun føler, at hun nu kan acceptere hans forslag om ægteskab. Men hun er stadig rystet og beder ham om at være tålmodig lidt længere, selvom hun igen forsikrer ham om sin kærlighed.

Scene 5.

Mens Don Giovanni muntert glæder sig til trods for at Donna Elvira er kommet for at få ham til at omvende sine synder, viser statuen sig ved døren. Leporello søger ly under bordet, mens Don Giovanni konfronterer den døde kommandant. Efter at have nægtet at lade sig omvende, bliver han trukket ned til helvede. Til det samlede selskab, der er kommet for at arrestere Don Giovanni, fortæller Leporello om sin herres død. Et samlet ensemble glæder sig over den genoprettede orden.

Dirigent: **Teodor Currentzis** er græsk-russisk dirigent, musiker og skuespiller. Fra 1994 til 1999 studerede Currentzis kunsten af dirigere på St. Petersburg State Conservatory. Fra 2004 til 2010 fungerede Currentzis som chefdirigent for Novosibirsk Opera- og Balletteater, hvor han i 2004 grundlagde Orchestra MusicAeterna og senere Chorus MusicAeterna. Siden februar 2011 har Currentzis været musikdirektør for Perm Opera og Ballet Theatre, hvortil han bragte begge sine MusicAeterna-grupper. Han blev hovedgæstdirigent for det sydvesttyske radiosymfoniorkester i 2011. I april 2017 annoncerede SWR udnævnelsen af Currentzis som den første chefdirigent for SWR Symphonieorchester (skabt ved fusionen med Stuttgart Radiosymfoniorkester, der trådte i kraft med Sæson 2018–2019). Han dirigerer blandt andet også på Salzburger festivalerne.

Instruktør: **Romeo Castellucci** er italiensk teaterinstruktør, dramatiker, kunstner og designer. Siden 1980'erne har han været en del af den europæiske teateravantgarde. Han har produceret adskillige skuespil som forfatter, instruktør og designer af scener, belysning, lyd og kostumer. Hans værker, der kombinerer flere kunstarter for at opnå en holistisk effekt, er blevet præsenteret i mere end 50 lande. Siden 2006 har Castellucci arbejdet freelance. Hans produktioner inviteres regelmæssigt til verdens mest prestigefyldte teatre, operahuse og festivaler. Romeo Castellucci har udgivet mere end et dusin bøger og har modtaget adskillige priser og anerkendelser, herunder: Bedste operadirektør (Opernwelt magazine 2014). I sæsonen 2021-2022 står han for 13 opsætninger af opera, festivaler og koncerter.

Don Giovanni: **Davide Luciano** er italiensk bariton. Han studerede med Gioacchino Zarrelli, som han fortsætter at samarbejde med. Hans engagementer i 2019/20 og 2020/21 har inkluderet Belcore i *Elskovsdrikken* hans debut på La Scala. I sæsonen 2021-2022 er han arrangeret til 19 forestillinger. Hans debut på Metropolitan blev udsat pga. af Corona. Hans repertoire er fokuseret på italienske komponister og Mozart.

Donna Anna: **Nadezhda Pavlova** er en ung russisk sopran og en af de mest spændende sangere i sin generation. Hun modtog Ruslands mest prestigefyldte teaterpris The Golden Mask i 2017 for sine optrædener som Violetta i *La traviata* på Perm Opera and Ballet Theatre, hvor hun har været medlem siden 2012-13. Nadezhda Pavlovas repertoire omfatter titelroller i mange af de store operaer. Hun er også aktiv som koncertartist og som sangrecitalist med et særligt vidtgående repertoire. Engagementer har ført hende til mange af Europas førende operahuse og koncertsale. Siden 2017 har hun været gæstesolist på Bolshoi-teatret i Hviderusland i Minsk og siden sæsonen 2018/19 er hun gæstesolist på Bolshoi-teatret i Moskva.

Donna Elvira: **Federica Lombardi** er italiensk sopran. Hun studerede på Istituto Musicale Angelo Masini i Forlì. I 2015 var hun deltager på Salzburg Festivalens Young Singers Project. Hun debuterede på La Scala i titelrollen i Donizettis *Anna Bolena* i 2017. På La Scala har hun også sunget Musetta i *La bohème* og i 2019 optrådt der som Elettra i Mozarts *Idomeneo*. Hun har desuden sunget i Wien og Berlin. Hun debuterede på Metropolitan Opera som Donna Elvira i *Don Giovanni* i 2019.

Zerkina: **Anna Lucia Richter** er tysk mezzosopran. Som mangeårigt medlem af pigekoret i Köln domkirke modtog hun sangundervisning af sin mor Regina Dohmen fra sit niende år. Hun blev derefter uddannet af prof. Kurt Widmer i Basel. I 2020 overgik hun til mezzosopran i samråd med vokaleksperten prof. Tamar Rachum. Richter har modtaget adskillige priser, herunder den prestigefyldte Borletti-Buitoni Trust Award. Hun er også kendt som koncertsanger.

Leporello: **Vito Priante** er Italienske bariton. Han studerede tysk og fransk litteratur, inden han fik sin professionelle debut i 2002 som Uberto i *La serva padrona* i Firenze. Siden har han optrådt i hele Europa og USA for operaselskaber, festivaler og spillesteder, herunder La Scala.

Don Ottavio: **Michael Spyres** er amerikansk tenor. Han er tæt knyttet til bel canto-repertoiret, især værkerne af Rossini, og heroiske roller i franske store operaer.

Operaen *Don Giovanni* er baseret på legenderne om Don Juan, en fiktiv libertiner og forfører. Mozart selv betegnede operaen som *dramma giocoso* (spøgefuldt drama, opera buffa), lavet som en blanding af seriøse og komiske handlinger, blandet med komedie, melodrama og overnaturlige elementer. *For ser man på den oprindelige historie, omfatter den kun tre scener, nemlig indledningen med Don Giovannis forsøg på forførelse af Donna Anna, hendes far kommandanten, der falder for Don Giovannis kære, kirkegårdsscenen hvor Don Giovanni udfordrer statuen og den efterfølgende nedstyrning i helvede.* Resten af historien blev fyldt ud med en række af meningsløse eventyr, *men Mozart har åbenbart ikke syntes det var meningsløst, hvilket hans vidunderlige musik viser.* Den tidligste kilde til historien vi kender, er Tirso de Molinas drama "Forføreren fra Sevilla og Stengæsten."

Wolfgang Amadeus Mozart (døbt Johannes Chrysostomus Wolfgangus Theophilus Mozart) født 27. januar 1756 i Salzburg, død 5. december 1791 i Wien. Han var Salzburger komponist. Mozart er almindeligt anerkendt som en af de største komponister af klassisk musik. Han er en af wienerklassikkens mestre og en af de mest populære komponister nogensinde. Mozart og hans søster Maria Anna Mozart var vidunderbørn. Han spillede cembalo fra han var tre år og begyndte at komponere som femårig og optrådte for kongelige i Europa. Senere spillede han også klaver og violin. Da han var 17, blev han ansat som hofmusiker i Salzburg, men blev rastløs og rejste for at finde sig en bedre ansættelse, alt imens han komponerede mange værker. Da han besøgte Wien i 1781, blev han fyret fra sin stilling i Salzburg. Han valgte at blive i hovedstaden, hvor han opnåede berømmelse, men liden økonomisk sikkerhed. I løbet af sine sidste år i Wien komponerede han mange af sine bedst kendte symfonier, koncerter, operaer og dele af sit Requiem, som blev efterladt ufærdigt ved hans død. Omstændighederne ved hans tidlige død er siden blevet genstand for megen mystik. Han efterlod sig sin kone Constanze og deres to sønner. Selv om han døde kun 35 år gammel, skabte han et omfangsrigt livsværk, der dækkede alle hans tids musikalske genrer: operaer, balletmusik, symfonier, solokoncerter.

Mozart regnes også blandt de største operakomponister, måske den allerstørste.

Billede fra uropførelsen.

Uropført: Prag 29. oktober 1787.
I Danmark Det Kgl. Teater 1807.

Tekstansvarlig: *Walter Planhof*